

415

D E K R E T

z dnia 28 października 1947 r.

o organizacji nauki i szkolnictwa wyższego.

Na podstawie art. 4 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 19 lutego 1947 r. o ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej Polskiej i ustawy z dnia 4 lipca 1947 r. o upoważnieniu Rządu do wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 252) — Rada Ministrów postanawia, a Rada Państwa zatwierdza, co następuje:

D z i a ł I.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE.

I. Przepisy ogólne.

Art. 1. 1. Badania naukowe są wolne.

2. Twórcza praca pozostaje pod szczególną opieką Państwa.

Art. 2. 1. W celu prowadzenia badań naukowych i prac z nimi związanych organizuje się placówki naukowo - badawcze.

2. Placówki te mogą być tworzone jako:

- a) zakłady i instytuty w obrębie szkół wyższych,
- b) zakłady i instytuty międzyszkolne dla dwu lub więcej szkół wyższych,
- c) zakłady i instytuty samodzielne (pozaszkolne).

3. Zakłady i instytuty w obrębie szkół wyższych i międzyszkolne służą równocześnie celom nauczania i kształcenia pracowników naukowych.

Art. 3. 1. Szkolnictwo wyższe obejmuje szkoły wyższe zawodowe i szkoły wyższe akademickie.

2. Szkoły wyższe mogą dzielić się na wydziały, wydziały na oddziały; w obrębie wydziałów lub niezależnie od organizacji wydziałowej można również tworzyć studia specjalne.

Art. 4. Zadaniem szkół wyższych zawodowych jest kształcenie kandydatów na pracowników o najwyższym dla danego zawodu przygotowaniu praktycznym.

Art. 5. 1. Zadaniem szkół wyższych akademickich jest:

- a) organizowanie i prowadzenie badań naukowych,
- b) kształcenie i przygotowywanie kandydatów do naukowej pracy teoretycznej,
- c) kształcenie kandydatów do zawodów praktycznych, przygotowanych równocześnie do samodzielnej pracy badawczej przy wykonywaniu zawodów praktycznych.

2. Szkoły wyższe akademickie mogą równocześnie spełniać zadania szkół wyższych zawodowych.

3. Ponadto szkoły wyższe zawodowe i akademickie współdziałają w szerzeniu wiedzy w społeczeństwie.

Art. 6. 1. Nazwę „szkoła wyższa“ zastrzega się wyłącznie dla szkół wyższych, zorganizowanych zgodnie z niniejszym dekretem.

2. Nazw: akademium, politechnika, szkoła akademicka, szkoła główna, uniwersytet, wszechnica — mogą używać wyłącznie szkoły wyższe akademickie w rozumieniu niniejszego dekretu.

3. Nazwy „instytut“ mogą używać wyłącznie państwowe placówki naukowo - badawcze.

2. Zarząd sprawami nauki i szkolnictwa wyższego.

Art. 7. Minister Oświaty jest władzą naczelną w sprawach organizacji nauki, szkół wyższych i placówek naukowo - badawczych z zastrzeżeniami wynikającymi z art. 16, 112 i 116 niniejszego dekretu. W tym zakresie sprawuje on kierownictwo naczelne oraz opiekę i zwierzchni nadzór nad instytucjami, podlegającymi przepisom niniejszego dekretu.

Art. 8. 1. Szkoły wyższe, jak również samodzielne placówki naukowo - badawcze przed-

stawiają Ministrowi Oświaty roczne sprawozdania z całokształtu swej działalności oraz programy prac na rok następny, udzielają na jego życzenie wszelkich wyjaśnień i dostarczają danych faktycznych.

2. Przedstawiciele Ministra Oświaty mogą brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach kolegialnych organów szkół wyższych oraz placówek naukowo - badawczych.

Art. 9. 1. Minister Oświaty wykonywa swe zadania przy współdziałaniu Rady Głównej do spraw nauki i szkolnictwa wyższego, zwanej w dalszych postanowieniach dekretem Radą Główną.

2. Z Ministrem Oświaty współdziała z głosem stanowczym lub doradczym Rada Główna stosownie do postanowień niniejszego dekretu i przepisów szczególnych.

Art. 10. 1. Rada Główna składa się:

- a) z przewodniczącego, którym jest z urzędu Minister Oświaty lub reprezentujący go podsekretarz stanu,
- b) z 15 członków powołanych na przeciąg lat trzech przez Prezydenta Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty uzgodniony z Prezesem Rady Ministrów. Co najmniej $\frac{2}{3}$ członków Rady powołuje się spośród czynnych pracowników naukowych.

2. Rada Główna wybiera spośród swoich członków zastępcę przewodniczącego i sekretarza generalnego Rady.

3. Zastępca przewodniczącego i sekretarz generalny pobierają stałe uposażenie, a mianowicie: zastępca przewodniczącego równe uposażeniu podsekretarza stanu, a sekretarz generalny — dyrektora departamentu. Inni członkowie Rady i jej sekcji pobierają zwrot kosztów podróży i diety za udział w posiedzeniach Rady, Prezydium i sekcji w wysokości ustalonej na wniosek Rady przez Ministra Oświaty w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Poza tym zarówno członkowie Rady, jak i powołani rzeczoznawcy mogą pobierać wynagrodzenie za wykonanie specjalnych prac w wysokości oznaczonej przez Prezydium Rady w granicach kredytów budżetowych.

Art. 11. Przewodniczący Rady, jego zastępca, sekretarz generalny i dwaj inni członkowie, wybrani przez Radę z jej grona, stanowią Prezydium Rady Głównej. W czasie pomiędzy posiedzeniami Rady Głównej Prezydium załatwia sprawy bieżące i przedstawia je do zatwierdzenia Radzie na najbliższym posiedzeniu.

Art. 12. 1. Rada Główna wykonuje swoje zadania na zebraniach plenarnych lub przy po-

mocy Prezydium i sekcij fachowych, do których powołuje bądź swoich członków, bądź osoby z poza swego grona. Prezydium i sekcje przygotowują projekty uchwał Rady. Rada może upoważnić Prezydium lub sekcję do podjęcia uchwał w swoim zastępstwie w określonym zakresie.

2. Rada Główna uchwała swój regulamin, który określi szczegółowo organizację wewnętrzną i tryb załatwiania spraw, a w szczególności także zakres działania zastępcy przewodniczącego Rady i sekretarza generalnego.

3. Obsługę biurową i techniczną Rady wykonuje Ministerstwo Oświaty. Wydatki Rady Główniej pokrywa się z budżetu Ministerstwa Oświaty.

Art. 13. 1. Poza sprawami, przewidzianymi w dekreście niniejszym lub w przepisach szczególnych, do zakresu działania Rady Główniej należą:

- a) prowadzenie badań w zakresie spraw nauki i szkolnictwa wyższego,
- b) współdziałanie w sprawach nauki i szkolnictwa wyższego przy układaniu i wykonywaniu planów państwowych,
- c) inicjowanie projektów, dotyczących finansowania potrzeb nauki i szkół wyższych,
- d) projektowanie zasad specjalnego kształcenia kandydatów na pracowników naukowych i udzielania stypendiów naukowych.

2. Rada Główna może, a na żądanie Ministra Oświaty jest obowiązana, wypowiadać opinie we wszystkich sprawach dotyczących nauki i szkół wyższych.

Art. 14. 1. Rada Główna może żądać wyjaśnień od organów szkół wyższych i samodzielnych placówek naukowo-badawczych we wszystkich sprawach, wchodzących w zakres jej kompetencji.

2. Rada Główna po uprzednim zawiadomieniu właściwego ministra (art. 7 lub 16) może przez swoich delegatów badać bezpośrednio na terenie szkół wyższych i samodzielnych placówek naukowo-badawczych poszczególne zagadnienia, wchodzące w jej zakres działania.

Art. 15. Udzielanie subwencji na popieranie nauki, placówek naukowo-badawczych i szkolnictwa wyższego z funduszy państwowych może być dokonywane jedynie po wysłuchaniu opinii Rady Główniej.

Art. 16. Bezpośredni zarząd lub nadzór nad szkołą wyższą, placówką międzyszkolną lub samodzielną placówką naukowo-badawczą, podlegającą przepisom niniejszego dekretu, może być w drodze rozporządzenia Rady Ministrów powierzony innemu ministrowi, aniżeli Ministrowi Oświaty. Uprawnienia zastrzeżone w niniejszym dekrecie Ministrowi Oświaty służą wtedy innemu właściwemu ministrowi. Jednakże właściwy mi-

nister podejmuje wszelkie decyzje w sprawach organizacji, programów nauczania oraz w sprawach personelu naukowego i nauczającego w porozumieniu z Ministrem Oświaty. Prawa i obowiązki Rady Główniej pozostają w tym przypadku nieuszczerplone.

Art. 17. Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty uchwalony przez Radę Ministrów może rozwiązać Radę Główną przed upływem kadencji jej członków i powołać nowych członków. Do chwili ukonstytuowania się Rady Główniej w nowym składzie wszystkie uprawnienia i obowiązki Rady Główniej wykonuje Prezydium Rady Główniej w składzie poprzednim.

Art. 18. 1. Minister Oświaty przy współudziale Rady Główniej zwołuje co najmniej raz na dwa lata kongres nauki polskiej, na którym powinny być reprezentowane wszystkie dziedziny nauki bez względu na jej formy organizacyjne.

2. Zadaniem kongresów, jest rozważenie potrzeb nauki polskiej i zagadnień jej organizacji, tudzież ustalanie postulatów i wypowiedanie opinii w tych sprawach.

D z i a ł I I

SZKOŁY WYŻSZE PAŃSTWOWE

1. Przepisy ogólne.

Art. 19. 1. Szkoły wyższe mogą być zakładane jedynie w ramach planu sieci szkół wyższych, który ustala rodzaj i charakter oraz umiejscowienie poszczególnych szkół.

2. Projekt planu sieci szkół wyższych opracowuje Rada Główna, a ustala Rada Ministrów na wniosek Ministra Oświaty.

3. Założenie szkoły wyższej jako też nadanie szkole wyższej charakteru szkoły akademickiej następuje drogą rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek Ministra Oświaty, postawiony za zgodą Rady Główniej. W tej samej drodze dokonywa się przekształcenie lub zwinięcie oraz przeniesienie siedziby szkoły wyższej.

Art. 20. Minister Oświaty za zgodą Rady Główniej w drodze rozporządzenia otwiera nowe wydziały oraz przekształca, łączy, dzieli, związa, zmienia nazwy istniejących wydziałów, tworzy, przemianowuje i związa oddziały, studia specjalne, zakłady, instytucje oraz katedry. Przed powzięciem decyzji Minister Oświaty zasięga opinii organów zainteresowanych szkół, które mogą również występować z inicjatywą w tych sprawach.

Art. 21. Językiem urzędowym i wykładowym szkół wyższych jest język polski. W wyjątkowych przypadkach jednak senat za zgodą Ministra Oświaty może zezwolić na wykładanie niektórych przedmiotów w języku obcym.

Art. 22. 1. Stopnie naukowe magistra i doktora nadają tylko szkoły akademickie.

2. Zasady i tryb nadawania stopni naukowych ustala rozporządzenie Ministra Oświaty, wydane za zgodą Rady Głównej.

Art. 23. 1. Szkoły akademickie mogą nadawać honorowe stopnie naukowe za zasługi na polu nauki za zgodą Ministra Oświaty. Decyzja Ministra Oświaty wymaga zgody Rady Głównej.

2. Nadanie honorowego stopnia naukowego za zasługi państwowe lub społeczne może nastąpić za zgodą Ministra Oświaty.

Art. 24. 1. Szkoły wyższe akademickie i zawodowe mogą nadawać stopnie zawodowe.

2. Rozporządzenie Ministra Oświaty wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami za zgodą Rady Głównej ustala nazwy stopni zawodowych oraz warunki i tryb uzyskiwania dyplomów zawodowych w szkołach akademickich i zawodowych.

Art. 25. Zasady, warunki i tryb nostryfikowania stopni naukowych i zawodowych oraz zaliczania studiów wyższych odbytych za granicą ustala rozporządzenie Ministra Oświaty, wydane w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, za zgodą Rady Głównej.

1. Organizacja wewnętrzna szkół wyższych.

A. Organa szkół wyższych.

a) Szkoły wyższe zawodowe.

Art. 26. 1. Szkołą wyższą zawodową kieruje rektor.

2. Rektora mianuje na okres trzech lat Minister Oświaty spośród wybitnych specjalistów zakwalifikowanych przez Radę Główną.

3. Do pomocy rektorowi i zastępowania go może być w miarę potrzeby powołany prorektor. Prorektora powołuje się tym samym trybem i na taki sam okres czasu, jak rektora.

4. Rektor i prorektor są obowiązani pełnić jednocześnie w szkole funkcje profesorów w zakresie ustalonym przez Ministra Oświaty.

Art. 27. 1. Organem doradczym rektora szkoły wyższej zawodowej w sprawach nauczania jest rada pedagogiczna szkoły, a jeśli szkoła ma dwa lub więcej wydziałów, ponadto rady wydziałowe. W szkołach o dwóch lub więcej wydziałach bezpośrednie kierownictwo wydziałami sprawują pod nadzorem rektora dziekani, powołani przez Ministra Oświaty na okres dwóch lat spośród profesorów szkoły.

2. W skład rady pedagogicznej szkoły i rad wydziałowych wchodzi profesorowie, zastępcy

profesorów i nauczyciele przedmiotów pomocniczych. Statut szkoły może wprowadzić w skład rady pedagogicznej szkoły i rad wydziałowych ponadto inne osoby.

3. Radzie pedagogicznej przewodniczy rektor, radom wydziałowym przewodniczą dziekani.

Art. 28. 1. Rektor wyższej szkoły zawodowej jest obowiązany zwołać przynajmniej raz na rok ogólne zebranie szkoły w celu przedstawienia zebraniu sprawozdania rektora z działalności szkoły w roku poprzednim i programu na rok następny, wysłuchania opinii zebrania oraz postulatów w sprawach potrzeb szkoły, jej pracowników naukowych i administracyjnych, tudzież młodzieży studiującej.

2. W skład ogólnego zebrania wchodzi wszyscy członkowie rady pedagogicznej szkoły, tudzież przedstawiciele pomocniczych pracowników naukowych i administracyjnych oraz młodzieży studiującej.

Art. 29. Szkoła wyższa zawodowa może być organizacyjnie związana ze szkołą akademicką. Zakres i stopień tego związku określa statut szkoły.

b) Szkoły wyższe akademickie.

Art. 30. Organami szkoły akademickiej są:

1. rektor i prorektor,
2. senat akademicki w szkołach, składających się z więcej niż jednego wydziału,
3. zebranie ogólne,
4. dziekani i prodziekani,
5. rady wydziałowe,
6. dyrektor administracyjny.

Art. 31. 1. Rektora powołuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty po zasięgnięciu opinii Rady Głównej spośród trzech kandydatów, wybranych przez zebranie wyborcze szkoły spośród jej profesorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych. Wyboru dokonuje zebranie wyborcze w ten sposób, że każdy z obecnych na posiedzeniu członków zebrania głosuje tylko na jednego kandydata. Za wybranych uważa się trzech kandydatów, którzy otrzymali kolejno największą ilość głosów. Okres urzędowania rektora wynosi trzy lata; rektor obejmuje urzędowanie z początkiem roku szkolnego.

2. Jeżeli w zakreślonym przez Ministra Oświaty terminie zebranie wyborcze nie dokona wyboru kandydatów, w takim razie przedstawia ich Rada Główna.

3. W skład zebrania wyborczego wchodzi profesorowie zwyczajni lub nadzwyczajni, wy-

brani przez rady wydziałowe, po jednym na każde pełne pięć katedr, wchodzących w skład wydziału. W szkołach jednowydziałowych w skład zebrania wyborczego wchodzi wszyscy profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni szkoły. Przewodniczącego wybiera zebranie wyborcze ze swego grona.

Art. 32. 1. Rektor jest przedstawicielem szkoły na zewnątrz, przewodniczącym senatu i zebrania ogólnego, wykonawcą uchwał senatu, przełożonym grona nauczycielskiego i pomocniczych sił naukowych, zwierzchnikiem i opiekunem młodzieży studiującej. Czuwa on nad prawidłowym biegiem prac naukowych i nauczania w szkole, nad działalnością władz i organów akademickich, rozstrzyga spory kompetencyjne między nimi, nadzoruje administrację szkoły, kierowaną przez dyrektora administracyjnego oraz przedstawia senatowi co najmniej dwa razy do roku, z reguły w czerwcu i grudniu, sprawozdanie z ogólnej sytuacji naukowej, administracyjnej i gospodarczej szkoły.

2. W ręku rektora skupia się korespondencja urzędowa szkoły z władzami, dotycząca nauki i nauczania; wszystkie pisma wydziałów oraz urzędowe pisma profesorów kierowane w tych sprawach do władz wysyła się za pośrednictwem rektora, który ma prawo zaopatrywać je własną opinią.

3. Rektor ogłasza drukiem kronikę szkoły, jej skład osobowy i programy wykładów.

4. Rektorowi przysługuje tytuł magnificencji.

Art. 33. 1. Prorektora powołuje się w ten sposób jak rektora i na ten sam okres czasu. Statut szkoły może wprowadzić większą liczbę prorektorów.

2. Prorektor jest stałym pomocnikiem rektora w zakresie ustalonym przez rektora oraz jego zastępcą. W razie większej liczby prorektorów rektor ustala kolejność zastępstwa.

Art. 34. W sprawach dyscyplinarnych rektor i prorektor podlegają wyłącznie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej dla profesorów szkół akademickich, która orzeka ostatecznie (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. o stosunku służbowym profesorów państwowych szkół akademickich i pomocniczych sił naukowych tych szkół — Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 76, poz. 551, z późniejszymi zmianami Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 85, poz. 659 i z 1934 r. Nr 110, poz. 976).

Art. 35. Gdy urzędy rektora i prorektora są równocześnie nieobsadzone, Minister Oświaty wyznacza tymczasowego rektora, który spełnia funkcję rektora do czasu obsadzenia tych urzędów w trybie art. 31 i 33.

Art. 36. Senat akademicki składa się z rektora, prorektora, dziekanów i prodziekanów, delegatów docentów, delegatów adiunktów i asystentów, dyrektora administracyjnego oraz innych osób, wskazanych w statucie szkoły.

Art. 37. 1. Senat akademicki jest najwyższym organem i rzecznikiem potrzeb szkoły oraz opiekunem młodzieży studiującej.

2. Senat uchwała projekt budżetu szkoły na wniosek dyrektora administracyjnego, ustala potrzeby szkoły, decyduje o podziale kredytów na cele nauki i nauczania, o ile podział nie został dokonany w budżecie, sprawuje nadzór nad administracją szkoły ze stanowiska potrzeb nauki i nauczania. Jeżeli szkoła posiada własny majątek, senat reprezentuje właściciela, ustala zasady gospodarowania tym majątkiem oraz podejmuje uchwały w sprawie nabycia, zbycia, zamiany i obciążenia nieruchomości, przyjmowania darowizn i zapisów; uchwały senatu w tych sprawach wymagają zatwierdzenia Ministra Oświaty.

3. Senat zatwierdza szczegółowe programy nauczania i zasady korzystania z zakładów i urządzeń wydziałowych i międzywydziałowych po wysłuchaniu opinii zainteresowanych rad wydziałowych.

4. Posiedzenia senatu zwołuje i przewodniczy im rektor.

5. Rektor może z własnej inicjatywy, a na żądanie Ministra Oświaty obowiązany jest, zawiesić uchwałę senatu, gdy on lub Minister Oświaty uzna to za potrzebne ze względu na interes publiczny lub dobro szkoły. Ponadto rektor jest obowiązany zawiesić uchwałę, gdy jego zdaniem uchwała sprzeciwia się obowiązującym przepisom. W tych przypadkach obowiązany jest on w terminie, który ustala regulamin senatu, zwołać posiedzenie senatu celem ponownego rozpatrzenia sprawy, w której powzięto zawieszoną uchwałę. Jeśli senat podtrzyma pierwotną uchwałę, rektor przedstawia sprawę Ministrowi Oświaty do rozstrzygnięcia. Uchwały zawieszone nie mogą być wprowadzone w życie przed decyzją Ministra Oświaty.

Art. 38. 1. W skład zebrania ogólnego wchodzi wszyscy profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni, honorowi, kontraktowi, tytularni, zastępcy profesorów, docenci, dyrektor administracyjny, delegaci adiunktów i asystentów, przedstawiciele młodzieży akademickiej, tudzież przedstawiciele pracowników administracyjnych szkoły.

2. Zebranie ogólne jest organem opiniodawczym w sprawach ogólnych potrzeb szkoły jako całości, jej pracowników naukowych i administracyjnych, tudzież młodzieży.

3. Zebranie ogólne zwołuje i przewodniczy mu rektor. Rektor jest obowiązany co najmniej

raz na rok zwołać zebranie ogólne w celu przedstawienia sprawozdania ze stanu szkoły i zamierzeń na przyszłość, tudzież wysłuchania opinii i postulatów zebrania.

Art. 39. Dziekana wybiera rada wydziałowa spośród profesorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych zwykłą większością głosów w miesiącu czerwcem. Wybór dziekana zatwierdza Minister Oświaty. W razie nie zatwierdzenia rada wydziałowa przystępuje niezwłocznie do nowego wyboru. Okres urzędowania dziekana wynosi dwa lata; dziekan obejmuje urzędowanie z początkiem roku szkolnego. Jeśli rada wydziałowa nie dokona wyboru w terminie, wtedy powołuje go Minister Oświaty na wniosek Rady Głównej.

Art. 40. 1. Dziekan jest przedstawicielem wydziału, przewodniczącym rady wydziałowej i wykonawcą jej uchwał.

2. Dziekan załatwia bieżące sprawy wydziału, czuwa nad należytym tokiem spraw, wchodzących w zakres działania rady wydziałowej, nad prawidłowym tokiem studiów i egzaminów, nadzoruje administrację wydziału oraz składa radzie wydziałowej, a za pośrednictwem rektora senatowi sprawozdania z działalności wydziału.

Art. 41. 1. Zastępcą dziekana jest prodziekan, powołany w ten sam sposób jak dziekan.

2. Prodziekan jest równocześnie stałym pomocnikiem dziekana w zakresie, ustalonym przez dziekana.

3. Okres urzędowania prodziekana wynosi dwa lata; prodziekan obejmuje urzędowanie z początkiem roku szkolnego.

Art. 42. Gdy urzędy dziekana i prodziekana są równocześnie nieobsadzone, Minister Oświaty wyznacza tymczasowego dziekana spośród profesorów wydziału, który pełni funkcję dziekana do czasu obsadzenia tych urzędów w trybie art. 39 i 41.

Art. 43. W skład rady wydziałowej wchodzi profesorowie zwyczajni, nadzwyczajni, honorowi, tytułami, kontraktowi, zastępcy profesorów, docenci etatowi, delegaci docentów oraz delegaci adiunktów i asystentów.

Art. 44. 1. Rada wydziałowa jest kolegialnym organem uchwalowym wydziału w sprawach nauki i nauczania.

2. Do rady wydziałowej należy w szczególności czuwanie nad rozwojem nauk reprezentowanych w wydziale, dbałość o dobór odpowiednich sił naukowych, o odpowiednie warunki twórczości naukowej, o odpowiednie warunki działalności pedagogicznej, o racjonalny układ programu wykładów i ćwiczeń oraz czuwanie nad należytym wykonaniem ustalonego programu.

3. Rada wydziałowa jest odpowiedzialna za poziom pracy naukowej i za poziom nauczania na wydziale.

4. Rada wydziałowa ustala w ramach obowiązujących przepisów szczegółowe programy nauczania oraz zasady korzystania z zakładów wydziału; uchwały rady w tym zakresie podlegają zatwierdzeniu senatu.

5. Posiedzenia rady wydziałowej zwołuje i przewodniczy im dziekan.

Art. 45. Dla czuwania nad rozwojem poszczególnych dyscyplin lub grupy dyscyplin pokrewnych mogą być organizowane specjalne rady naukowe zarówno w ramach jednego wydziału, jak i dla kilku zainteresowanych wydziałów.

Art. 46. W szkołach akademickich, składających się z jednego wydziału, rada wydziałowa jest równocześnie senatem szkoły.

Art. 47. Ilekroć ustawa niniejsza nie określa właściwych organów szkoły albo wskazuje je tylko ogólnie, należy uważać senat za organ właściwy. Senat działa na wniosek lub po wysłuchaniu opinii właściwej rady wydziałowej, jeżeli sprawa dotyczy bezpośrednio danego wydziału.

Art. 48. 1. Dyrektora administracyjnego szkoły akademickiej mianuje Minister Oświaty za zgodą Prezesa Rady Ministrów i po wysłuchaniu opinii rektora.

2. Dyrektor administracyjny jest odpowiedzialnym kierownikiem administracji szkoły; podlegają mu bezpośrednio wszyscy administracyjni i gospodarczy pracownicy szkoły. Minister Oświaty może również zlecić dyrektorowi udział w sprawowaniu nadzoru nad zaspakajaniem potrzeb materialnych młodzieży.

3. Dyrektor administracyjny wykonuje czynności zwykłego zarządu majątkiem własnym szkoły.

4. Dyrektor administracyjny podlega nadzorowi rektora i jest wobec niego odpowiedzialny za wykonywanie swoich obowiązków.

5. Zakres działania dyrektora administracyjnego określa bliżej statut szkoły.

B. Placówki naukowo-badawcze szkół wyższych i międzyszkolne.

Urządzenia międzyszkolne. Biblioteki.

Art. 49. 1. Kierownik placówki naukowo-badawczej jest bezpośrednim przełożonym personelu naukowego i pomocniczego placówki.

2. Kierownikiem placówki naukowo-badawczej, związanej bezpośrednio z jedną katedrą, jest profesor tej katedry. W przypadku, gdy

kierownik placówki nie może pełnić swych funkcji przez dłuższy okres czasu lub gdy katedra jest nie obsadzona, tymczasowego kierownika powołuje Minister Oświaty na wniosek rady wydziałowej.

3. Kierowników placówek, nie związanych z katedrą albo obejmujących swym zakresem kilka katedr lub wydziałów oraz placówek między-szkolnych, powołuje spośród profesorów Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej, po zasięgnięciu opinii lub na wniosek organów zainteresowanych szkół.

4. Bezpośrednią opiekę nad placówkami, należącymi do jednego wydziału, sprawuje rada wydziałowa, nad zakładami służącymi celom dwu lub więcej wydziałów — senat. Opieka ta może być powierzona również radom naukowym, zorganizowanym według art. 45 niniejszego dekretu.

5. Z końcem roku akademickiego składa kierownik radzie wydziałowej (naukowej) lub senatowi sprawozdanie z działalności naukowej i pedagogicznej placówki.

Art. 50. Minister Oświaty może za zgodą Rady Głównej po wysłuchaniu opinii organów zainteresowanych szkół wyższych zarządzić zaspakajanie potrzeb dwóch lub więcej szkół przez wspólne urządzenia (w szczególności wspólne wykłady i ćwiczenia, wykorzystanie placówek naukowo-badawczych szkolnych i międzyszkolnych). W tym samym trybie Minister Oświaty może zarządzić obsługiwanie potrzeb szkoły przez samodzielną placówkę naukowo-badawczą; jeśli placówka taka podlega innemu ministrowi, Minister Oświaty działa w porozumieniu z właściwym ministrem.

Art. 51. Biblioteki szkół wyższych są zakładami naukowymi, powołanymi do zaspakajania potrzeb całej szkoły.

C. Administracja gospodarcza szkół wyższych.

Art. 52. Majątkiem szkolnym zarządza w szkołach zawodowych rektor, w szkołach akademickich dyrektor administracyjny pod nadzorem rektora.

Art. 53. 1. Ogół dochodów i wydatków każdej szkoły obejmuje się osobnym preliminarzem budżetowym.

2. Preliminarz budżetowy każdej szkoły wyższej zatwierdza Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej.

Art. 54. W szkołach akademickich dyrektor administracyjny przedstawia senatowi co najmniej dwa razy do roku, z reguły w czerwcu i grudniu, sprawozdanie z administracji szkoły i zarządu jej

sprawami majątkowymi. O sprawozdaniu tym wypowiada senat swe uwagi dla Ministra Oświaty.

Art. 55. Rozporządzenie Ministra Oświaty ustala zasady administracji i gospodarki oraz zakres i sposób wykonywania kontroli nad działalnością administracyjną i gospodarczą szkół w ramach przepisów ogólnych, obowiązujących w administracji państwowej.

D. Statuty szkół wyższych.

Art. 56. 1. Każda szkoła wyższa posiada statut, który w ramach obowiązujących przepisów i rozwijając ustalone w nich zasady określa organizację wewnętrzną szkoły. W szczególności statut określa bliżej kompetencje i tryb wykonywania zadań szkoły, skład organów kolegialnych i sposób powoływania ich członków, a w przypadku związku organizacyjnego szkoły wyższej zawodowej ze szkołą akademicką — zakres i stopień tego związku, tudzież prawa i obowiązki organów szkoły akademickiej w stosunku do szkoły wyższej zawodowej.

2. Statut nadaje szkole Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej po wysłuchaniu opinii organów szkoły.

3. Zmiany statutu dokonywa Minister Oświaty w tym samym trybie.

Art. 57. 1. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia nadać szkole osobowość prawną.

2. W tym przypadku statut nadaje się również w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

3. W przypadkach przewidzianych w ust. 1 i 2 Radzie Ministrów przedstawia wniosek Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej po wysłuchaniu opinii organów szkoły.

3. Grono nauczycielskie.

Art. 58. 1. Do grona nauczycielskiego szkoły wyższej zawodowej należą profesorowie, zastępcy profesorów i nauczyciele przedmiotów pomocniczych.

2. Profesorów i zastępców profesorów mianuje Minister Oświaty spośród wybitnych specjalistów, zakwalifikowanych przez Radę Główną.

3. Prezydent Rzeczypospolitej może profesorowi szkoły wyższej, który wykazał się poważnym dorobkiem naukowym, nadać tytuł profesora zwyczajnego na wniosek Ministra Oświaty, złożony za zgodą Rady Głównej.

4. Nauczycieli przedmiotów pomocniczych mianuje Minister Oświaty na wniosek rektora.

5. Jeżeli przejściowo nie można obsadzić stanowiska profesora, zastępcy profesora lub nau-

czyciela przedmiotu pomocniczego, natenczas prowadzenie wykładów i ćwiczeń można powierzyć w drodze umowy kandydatowi spośród specjalistów danego przedmiotu. Umowę zawiera rektor, wymaga ona jednak zatwierdzenia Ministra Oświaty.

Art. 59. Do grona nauczycielskiego szkoły akademickiej należą:

- a) profesorowie (honorowi, zwyczajni, nadzwyczajni, tytularni, kontraktowi), docenci i zastępcy profesorów;
- b) nauczyciele przedmiotów pomocniczych.

Art. 60. 1. Prawo nauczania w szkołach akademickich z wyjątkiem przedmiotów pomocniczych uzyskuje się przez habilitację lub w inny sposób przewidziany w dekrete niniejszym.

2. Prawo nauczania z tytułu habilitacji obejmować ma całość pewnej nauki lub taką jej część, którą można uważać za przedmiot w sobie zamknięty.

3. Prawo nauczania dotyczy tylko tej szkoły akademickiej, dla której zostało uzyskane.

4. Osoba, posiadająca prawo nauczania z tytułu habilitacji, jest docentem danej szkoły akademickiej.

Art. 61. Prawo habilitowania z poszczególnych gałęzi nauki nadaje szkole akademickiej Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej. Prawo to może być nadane tylko takiej szkole, która w danej gałęzi nauki i w gałęziach pokrewnych posiada odpowiednie warunki pracy naukowej.

Art. 62. 1. Habilitację przeprowadza rada wydziałowa. Warunkiem do habilitowania się jest posiadanie stopnia doktora; od tego warunku mogą być zwolnieni przez Ministra Oświaty za zgodą Rady Głównej wybitni badacze naukowci.

2. W przypadkach wyjątkowych habilitację przeprowadzać może również Rada Główna poza uczelniami we własnym zakresie działania przy pomocy odpowiedniej sekcji specjalnej.

3. Przewód habilitacyjny poprzedza ocena kwalifikacyj osobistych kandydata. Podstawą przewodu habilitacyjnego jest rozprawa naukowa kandydata, przedłożona jako praca habilitacyjna. Rozprawa habilitacyjna musi być opublikowana przed rozpoczęciem przewodu habilitacyjnego.

4. Przewód habilitacyjny zmierza do oceny kwalifikacji naukowych i pedagogicznych kandydata i obejmuje trzy kolejne stadia:

- a) ocenę wartości naukowej rozprawy habilitacyjnej i innych publikacji kandydata;
- b) dyskusję habilitacyjną;
- c) wykład habilitacyjny.

5. Rada wydziałowa może w drodze wyjątku zwolnić kandydata od drugiego i trzeciego stadium habilitacyjnego.

6. Uchwała rady wydziałowej, nadająca kandydatowi prawo nauczania z tytułu habilitacji, podlega zatwierdzeniu Ministra Oświaty za zgodą Rady Głównej.

7. Od orzeczeń odmownych rady wydziałowej służy kandydatowi prawo odwołania do Ministra Oświaty. Decyzja Ministra Oświaty zapada za zgodą Rady Głównej.

8. Osoby, habilitowane bezpośrednio przez Radę Główną, Minister Oświaty przydziela do odpowiednich szkół akademickich.

9. Rozporządzenie Ministra Oświaty, wydane za zgodą Rady Głównej, reguluje postępowanie habilitacyjne rad wydziałowych i Rady Głównej w ramach postanowień niniejszego dekretu.

Art. 63. 1. Prawo nauczania gaśnie, jeżeli docent nie korzysta z niego przez dwa po sobie następujące lata szkolne. Docent może otrzymać urlop od Ministra Oświaty po wysłuchaniu opinii rady wydziałowej; czasu urlopu nie wlicza się do okresu dwuletniego zaniechania wykładów.

2. Docentowi, który skutkiem zaniechania wykładów stracił prawo nauczania, może je Minister Oświaty na jego prośbę przywrócić.

3. Rada wydziałowa może uznać kierowanie ćwiczeniami i pracami badawczymi przez docenta za równoważne z prowadzeniem wykładów.

4. Minister Oświaty może za zgodą Rady Głównej przenieść prawo nauczania, nadane w jednej ze szkół akademickich, na inny wydział lub do innej szkoły. Prawo nauczania gaśnie w szkole, z której go przeniesiono.

5. Prawo nauczania na danym wydziale lub w danej szkole gaśnie również, jeżeli docent został mianowany docentem etatowym albo profesorem nadzwyczajnym lub zwyczajnym na innym wydziale lub w innej szkole akademickiej. Na prośbę interesowanego prawo to może być utrzymane decyzją Ministra Oświaty za zgodą Rady Głównej. W tym ostatnim przypadku podlega on wszystkim postanowieniom dekretu, dotyczącym docentów.

6. Prawo nauczania może być rozszerzone na inną dziedzinę wiedzy na mocy uchwały rady wydziałowej, zatwierdzonej przez Ministra Oświaty za zgodą Rady Głównej. Podstawą rozszerzenia prawa nauczania może być tylko działalność naukowa w danej dziedzinie wiedzy.

7. Minister Oświaty może po wysłuchaniu opinii rady wydziałowej i Rady Głównej cofnąć docentowi prawo nauczania.

Art. 64. Rozporządzenie Ministra Oświaty, wydane za zgodą Rady Głównej, ustala zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej docentów i tryb postępowania dyscyplinarnego.

Art. 65. Docentów etatowych mianuje Minister Oświaty spośród docentów, przedstawionych przez Radę Główną po wysłuchaniu opinii organów szkoły akademickiej.

Art. 66. 1. Profesorem szkoły akademickiej może być osoba, która wykazała się poważnym dorobkiem naukowym w danej dziedzinie wiedzy. Habilitacja nie jest warunkiem nominacji na stanowisko profesorskie.

2. Profesorów zwyczajnych, nadzwyczajnych i tytułarnych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty spośród kandydatów, przedstawionych przez Radę Główną po wysłuchaniu opinii organów zainteresowanej szkoły akademickiej. Tym ostatnim organom służy również prawo inicjatywy.

Art. 67. 1. Rada Główna przedstawia kandydatów na profesorów szkół akademickich po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego. W tym celu Rada Główna może przeprowadzić ankietę przez wezwanie profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych w szkołach akademickich oraz kierowników samodzielnych placówek naukowo-badawczych, jak również innych wybitnych specjalistów, w których zakres badań wchodzi dana gałąź nauki, do nadesłania w określonym terminie umotywowanej opinii, jakich kandydatów należy uznać za najodpowiedniejszych. Rada Główna może również ogłosić publiczne wezwanie do zgłaszania kandydatur. Materiał uzyskany drogą ankiety i konkursu oraz innymi sposobami, które Rada Główna uzna za celowe, Rada Główna przekazuje do oceny właściwej sekcji, ustala na tej podstawie kandydatury i przedstawia je Ministrowi Oświaty wraz z całym materiałem, zebrany w postępowaniu kwalifikacyjnym.

2. Brak odpowiedzi na ankietę nie stanowi przeszkody do dalszego postępowania kwalifikacyjnego. Rada Główna, przedstawiając kandydatury, nie jest związana wynikami ankiety, ani oceną sekcji.

Art. 68. Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej przedstawia na wniosek lub po wysłuchaniu opinii organów zainteresowanej szkoły profesora nadzwyczajnego do nominacji na profesora zwyczajnego, jeżeli jego dorobek naukowy powiększył się wydatnie w czasie profesury nadzwyczajnej.

Art. 69. 1. Profesorów honorowych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty, powzięty za zgodą Rady Głównej z inicjatywy senatu szkoły akademickiej spośród wybitnych uczonych, zwłaszcza z grona profesorów ustępujących z katedr.

2. Profesor honorowy ma prawo nauczania w zakresie ustalonym przez dekret nominacyjny.

Art. 70. Profesorowi ustępującemu z katedry może Minister Oświaty przyznać prawo korzystania z zakładów szkoły oraz prawo nauczania.

Art. 71. 1. Jeżeli przejściowo nie można obsadzić katedry, ani też powierzyć docentowi etatowemu prowadzenia zajęć, związanych z katedrą, należy do pełnienia tych funkcji powołać na określony czas w drodze umowy profesora kontraktowego spośród wybitnych specjalistów. Umowę zawiera Minister Oświaty z kandydatem, zakwalifikowanym przez Radę Główną na wniosek lub po wysłuchaniu opinii organów szkoły. Zakwalifikowanie kandydata nie wymaga przeprowadzenia postępowania, przewidzianego w art. 67.

2. W braku kandydatów na profesorów kontraktowych można, w trybie wskazanym w ustępie 1-y, przejściowo prowadzenie zajęć, związanych z katedrą, na okres nie dłuższy niż trzy lata, powierzyć w drodze umowy zastępcy profesora albo też zlecić je innej osobie spośród wybitnych specjalistów.

Art. 72. 1. Przedmioty nauczania objęte programem studiów, dla których nie przewiduje się osobnych katedr, porucza się docentom etatowym lub zleca się innym wybitnym specjalistom w trybie art. 71.

2. Naukę praktyczną języków i innych przedmiotów pomocniczych powierza się nauczycielom przedmiotów pomocniczych, mianowanym przez Ministra Oświaty, albo zleca się specjalistom w drodze umowy zawartej przez Ministra Oświaty.

Art. 73. Pomocnicze siły naukowe zarówno w szkołach wyższych, jak i w szkołach akademickich przyjmuje i zwalnia rektor na wniosek właściwych rad wydziałowych w ramach przyznaných etatów, z wyjątkiem etatów zastrzeżonych do dyspozycji Ministra Oświaty. O zamierzonym przyjęciu zawiadamia rektor Ministra Oświaty, który w ciągu miesiąca od dnia zawiadomienia może sprzeciwić się dokonaniu przyjęcia.

Art. 74. Zajęcia (wykłady i ćwiczenia), prowadzone przez nauczycieli przedmiotów pomocniczych lub przez specjalistów w trybie zleconym, znajdują się pod opieką naukową profesora, wyznaczonego przez radę wydziałową.

4. Studia w szkołach wyższych.

Art. 75. 1. Rozporządzenia Ministra Oświaty, wydane za zgodą Rady Głównej po wysłuchaniu opinii organów właściwych szkół, ustalają szczegółowe przepisy, normujące program oraz porządek studiów i egzaminów w szkołach wyższych. W tym samym trybie określa się organizację studiów specjalnych w szkołach wyższych.

2. W studium specjalnym niezorganizowanym w ramach wydziału Minister Oświaty może w trybie określonym w ust. 1, powołać radę profesorów w analogicznym składzie, jak rady wydziałowe, oraz przyznać jej niektóre uprawnienia, przysługujące radom wydziałowym, kierownikowi zaś studium — niektóre uprawnienia dziekana.

Art. 76. 1. Rok szkolny winien zawierać nie mniej, niż 30 tygodni wykładowych i egzaminacyjnych. Nadzór bezpośredni nad przestrzeganiem tego przepisu należy do dziekana.

2. Minister Oświaty ustala początek i podział roku szkolnego.

Art. 77. 1. Nauczanie w szkołach wyższych obejmuje wykłady, ćwiczenia i kierownictwo pracami samodzielnymi.

2. Szczegółowe programy wykładów i ćwiczeń układają corocznie rady wydziałowe. Programy te przedstawia rektor do wiadomości Ministrowi Oświaty.

Art. 78. 1. W razie powstania okoliczności, uniemożliwiających normalny tok pracy w szkole, może być zarządzone czasowe zawieszenie wykładów, ćwiczeń lub czynności zakładów albo też zamknięcie szkoły.

2. Całkowite lub częściowe zawieszenie wykładów, ćwiczeń lub czynności zakładów zarządza rektor, przedstawiając sprawę niezwłocznie do decyzji Ministra Oświaty. Zawieszenia tego dokonać może również bezpośrednio Minister Oświaty, do którego należy wówczas także decyzja o wznowieniu zawieszonych czynności.

3. Jeżeli inne środki zawiodą, Minister Oświaty może zarządzić czasowo zamknięcie szkoły w całości lub części. Decyzja taka może być połączona z zarządzeniem nowych wpisów po otwarciu przez Ministra Oświaty szkoły bądź jej części.

5. Wstęp na studia w szkołach wyższych.

Art. 79. 1. W szkołach wyższych mogą studiować w charakterze studentów osoby, korzystające z pełni praw publicznych oraz obywatelskich i honorowych, które otrzymały wykształcenie na poziomie licealnym. Wykształcenie to stwierdza się świadectwem ukończenia odpowiedniej szkoły lub w inny sposób, przewidziany w niniejszym dekrete.

2. Warunkiem dopuszczenia do studiów w szkołach wyższych i uzyskania dyplomów zawodowych może być ponadto odbycie odpowiedniej praktyki w zawodzie, określonej rozporządzeniem Ministra Oświaty, wydanym w porozumieniu z właściwymi ministrami za zgodą Rady Głównej.

Art. 80. Osoby wymienione w art. 79, które uzyskały świadectwa ukończenia szkoły, nie od-

powiadającej swoim rodzajem rodzajowi studiów wyższych, na które się zgłosiły, mogą być przyjęte pod warunkiem złożenia egzaminu uzupełniającego.

Art. 81. Przyjęcie do szkoły wyższej w charakterze studenta można również uzyskać bez względu na wykształcenie szkolne pod warunkiem złożenia uprzednio odpowiedniego egzaminu wstępnego.

Art. 82. Dla osób, które nie posiadają pełnego przygotowania do studiów wyższych, może Minister Oświaty organizować specjalne studia wstępne w obrębie szkoły wyższej lub kursy przygotowawcze poza jej obrębem.

Art. 83. Minister Oświaty po wysłuchaniu opinii zainteresowanych uczelni może ustalić liczbę studentów, jaka może być przyjęta w poszczególnych latach na dany rodzaj studiów w poszczególnych szkołach wyższych. Jeżeli w związku z tym albo w związku z faktycznie ograniczoną pojemnością szkoły w danym rodzaju studiów zgłosi się więcej kandydatów, aniżeli szkoła może przyjąć, natenczas Minister Oświaty może zarządzić odpowiedni tryb postępowania selekcyjnego i eliminacyjnego.

Art. 84. Absolwent szkoły wyższej zawodowej ma prawo być przyjętym na studia w odpowiedniej szkole wyższej akademickiej. Przyjęcie może być uzależnione od uzupełnienia studiów i złożenia odpowiedniego egzaminu uzupełniającego.

Art. 85. Minister Oświaty ustala w drodze rozporządzeń, wydanych za zgodą Rady Głównej, które szkoły krajowe i zagraniczne uznane będą za równorzędne ze szkołami poziomu licealnego i jakie świadectwa z egzaminów uznane będą za równoważnościowe ze świadectwami licealnymi (art. 79), jakie rodzaje studiów licealnych odpowiadają poszczególnym rodzajom studiów w szkołach wyższych (art. 80) oraz normuje zakres egzaminów uzupełniających (art. 80 i 84), wstępnych (art. 81) i eliminacyjnych (art. 83), skład komisji egzaminacyjnych dla wymienionych rodzajów egzaminów, sposób ich przeprowadzenia, tudzież organizację i programy kursów wstępnych i przygotowawczych oraz egzaminów końcowych (art. 82).

Art. 86. 1. Kandydaci są przyjmowani przez dziekana lub w przypadku ograniczenia liczby przyjęć na dany wydział w sposób, w jaki zarządzi Minister Oświaty (art. 83). W razie odmownego załatwienia podania o przyjęcie przez dziekana kandydaci mają prawo odwołać się do rektora, a od jego decyzji do Ministra Oświaty, który orzeka ostatecznie.

2. Warunki uczestnictwa w studiach specjalnych określają przepisy, dotyczące ich organizacji.

6. Studenci i wolni słuchacze.

Art. 87. 1. Każdy zapisujący się do szkoły wyższej w charakterze studenta składa uroczyste ślubowanie przestrzegania godności studenta szkoły wyższej i przepisów szkoły. Złożenie ślubowania stwierdza się podpisem.

2. Ślubowanie przyjmuje rektor lub z jego upoważnienia dziekan.

Art. 88. Student ma obowiązek brania udziału we wszystkich zajęciach, przewidzianych w programie studiów, i zdawania przepisowych kolokwium i egzaminów.

Urlopów udzieli studentom dziekan.

Art. 89. 1. Student może przenieść się do innej szkoły wyższej tylko po uzyskaniu świadectwa odejścia.

2. Można być równocześnie studentem dwóch szkół wyższych tylko za zgodą rektorów obydwu szkół lub Ministra Oświaty.

Art. 90. Student ma prawo ubiegania się o stopnie naukowe i zawodowe, przewidziane w przepisach organizacyjnych i programowych danej szkoły.

Art. 91. 1. Studenci szkół wyższych mają prawo zakładania stowarzyszeń studenckich, tj. dobrowolnych, trwałych zrzeszeń studentów o celach niezarobkowych, działających pod nadzorem i opieką władz szkoły i Ministra Oświaty.

2. Rozporządzenie Ministra Oświaty ustala warunki i tryb zakładania i rozwiązywania stowarzyszeń studenckich, ich zgłaszania i rejestracji, zatwierdzania statutów i dokonywania ich zmiany, uzyskiwania przez stowarzyszenia osobowości prawnej, sposób i zakres sprawowania nadzoru i opieki nad nimi, jako też odpowiedzialności dyscyplinarnej członków stowarzyszenia za działalność stowarzyszenia.

3. Nazwa i charakter stowarzyszenia studenckiego przysługuje tylko takim stowarzyszeniom, które zastosują się do powyższych przepisów.

4. Członkami stowarzyszeń studenckich nie mogą być osoby nie podlegające dyscyplinarnie władzom szkoły.

Art. 92. 1. Na terenie szkół odbywać się mogą za każdorazowym zezwoleniem rektora zgromadzenia studenckie. Na każdym zgromadzeniu winien być obecny rektor lub jego delegat. W zgromadzeniach tych mogą brać udział wyłącznie studenci i wolni słuchacze danej szkoły. Na zgromadzeniach wolno omawiać tylko sprawy objęte zapowiedzianym i przez rektora zatwierdzonym porządkiem obrad.

2. Rektor bądź jego delegat może w każdej chwili zgromadzenie rozwiązać.

3. Do zgromadzeń studentów i wolnych słuchaczy, odbywających się poza terenem szkoły, mają zastosowanie przepisy ogólne o zgromadzeniach.

Art. 93. 1. Naruszenie przez studenta przepisów szkoły wyższej, dopuszczenie się czynów przeciw obyczajności, porządkowi szkolnemu lub wolności nauczania i studiowania albo zachowanie się uchybiające godności szkoły pociąga za sobą ukaranie w drodze porządkowej lub dyscyplinarnej.

2. Popelnienie wykroczenia, występku lub zbrodni pociąga za sobą niezależnie od odpowiedzialności według ustaw powszechnych, również ukaranie w drodze porządkowej lub dyscyplinarnej.

3. Sądy karne ordz organa bezpieczeństwa zawiadamiają rektora o wdrożeniu postępowania karnego przeciwko studentom i wolnym słuchaczom. Po prawomocnym ukończeniu postępowania karnego sąd przesyła rektorowi odpis orzeczenia.

4. Karą porządkową jest upomnienie.

5. Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana,
- b) pozbawienie prawa udziału w życiu studenckim na czas ograniczony lub na cały czas studiów,
- c) pozbawienie prawa udziału w życiu studenckim z zagrożeniem usunięcia ze szkoły w razie wykroczenia przeciwko obowiązującym przepisom,
- d) usunięcie ze szkoły na czas ograniczony lub na stałe,
- e) pozbawienie prawa do studiów w szkołach wyższych w ogóle.

Art. 94. 1. Karę porządkową upomnienia nakłada dziekan lub rektor. Przeciw upomnieniu nie ma odwołania.

2. W sprawach dyscyplinarnych orzekają:

- a) komisja dyscyplinarna powołana spośród członków grona nauczycielskiego w składzie przewodniczącego i dwóch sędziów,
- b) wyższa komisja dyscyplinarna w takim samym składzie, która rozpatruje odwołania rzecznika dyscyplinarnego lub obwinionego.

3. Orzeczenie wyższej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne. W przypadku jednak nałożenia na obwinionego kary usunięcia ze szkoły lub pozbawienia prawa do studiów w szkołach wyższych przysługuje mu prośba o rewizję sprawy przez Ministra Oświaty.

4. W przypadku przewinień o charakterze zbiorowym, którym towarzyszą czyny przeciw wolności nauczania lub studiowania, albo w przypadku czynnych wystąpień przeciw profesorom lub organom szkoły, Minister Oświaty może powołać specjalną komisję dyscyplinarną. Od kar nałożonych przez tę komisję nie ma odwołania, jednakże Minister Oświaty po wysłuchaniu opinii organów szkoły może kary prawomocnie nałożone łagodzić lub darować.

5. Dziekan i rektor w zakresie wymierzania kary porządkowej oraz członkowie komisji dyscyplinarnej w wykonaniu swych czynności są samodzielni i niezależni.

6. Rozporządzenie Ministra Oświaty⁴ ustala sposób powoływania rzeczników i komisji dyscyplinarnych, ich skład i kompetencje oraz tryb postępowania dyscyplinarnego.

Art. 95. 1. W szkołach wyższych mogą studiować wolni słuchacze, tj. osoby dopuszczone do studiów mimo braku warunków wymaganych od studentów lub nie ubiegające się o zaliczenie ich w poczet studentów.

2. Minister Oświaty lub właściwy organ szkoły ma prawo ograniczyć lub wstrzymać przyjmowanie wolnych słuchaczy na dany wydział. Decyzja organu szkoły wymaga zatwierdzenia przez Ministra Oświaty.

3. Wolni słuchacze składają pisemne przyrzeczenie przestrzegania godności przepisów szkoły.

4. Wolni słuchacze nie mają prawa składania egzaminów, mogą jednak składać kolokwia z wysłuchanych wykładów.

5. Właściwy organ szkoły może zaliczyć studentom poprzednie studia, odbyte w charakterze wolnego słuchacza.

6. Wolni słuchacze podlegają dyscyplinarnie władzom szkoły; stosuje się do nich ten sam tryb postępowania dyscyplinarnego, jak do studentów. Karą porządkową jest upomnienie, karami zaś dyscyplinarnymi są: nagana i pozbawienia prawa studiowania na stałe lub na czas ograniczony.

D Z I A Ł III.

SZKOŁY WYŻSZE NIEPAŃSTWOWE.

Art. 96. 1. Szkoły wyższe niepaństwowe mogą być zakładane i prowadzone jedynie w ramach planu sieci szkół wyższych (art. 19).

2. Zakładać i prowadzić szkoły wyższe niepaństwowe mogą jedynie osoby prawne, mające siedzibę na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, które uzyskały zezwolenie w myśl przepisów niniejszego dekretu.

Art. 97. 1. Warunkiem zezwolenia na założenie szkoły jest zapewnienie jej:

- a) odpowiedniego pomieszczenia, urządzeń i pomocy naukowych,
- b) dostatecznej liczby nauczycieli o kwalifikacjach, odpowiadających rodzajowi i charakterowi szkoły,
- c) wystarczających środków utrzymania szkoły, przy czym opłaty studenckie nie mogą być wyłącznym środkiem jej utrzymania.

2. Udzielenie zezwolenia może być ponadto uzależnione od uczynienia zadość dalszym warunkom.

3. Można odmówić zezwolenia bez podania powodów.

Art. 98. 1. Zezwolenia na założenie i prowadzenie szkoły wyższej niepaństwowej udziela lub odmawia Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej.

2. Zezwolenia na założenie i prowadzenie niepaństwowej szkoły wyższej akademickiej udziela lub odmawia Rada Ministrów na wniosek Ministra Oświaty postawiony za zgodą Rady Głównej. W tym samym trybie szkoła wyższa zawodowa może uzyskać charakter szkoły akademickiej.

3. Nadanie charakteru szkoły akademickiej może być ograniczone do części studiów, zorganizowanych w obrębie szkoły wyższej niepaństwowej.

Art. 99. 1. Każda szkoła wyższa niepaństwowa posiada swój statut organizacyjny. Statut zatwierdza na wniosek założyciela szkoły Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej.

2. Statut ustala nazwę, siedzibę, charakter i zadania szkoły, rodzaj i organizację studiów, rodzaj, zakres działania i sposób powoływania organów szkoły; sposób powoływania nauczycieli i pomocniczych pracowników naukowych; organizację dyscypliny i stosunku do studentów, wreszcie sposób finansowania szkoły.

3. Szkoła może rozpocząć działalność dopiero po zatwierdzeniu statutu.

4. Zmiany statutu zatwierdza Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej z głosem stanowczym. Minister Oświaty może zażądać zmiany statutu pod rygorem cofnięcia zezwolenia na założenie i prowadzenie szkoły.

Art. 100. 1. Organa szkół wyższych niepaństwowych mogą nosić takie same nazwy, jak analogiczne organa szkół wyższych państwowych.

2. Każda szkoła wyższa niepaństwowa musi mieć swego rektora, powołanego w sposób określony statutem i zatwierdzonego przez Ministra Oświaty. Rektor jest odpowiedzialny wobec władz państwowych za prowadzenie szkoły, przestrzeganie obowiązujących przepisów i dopełnienie warunków, pod jakimi zostało udzielone zezwolenie na założenie i prowadzenie szkoły.

3. Jeżeli statut szkoły przewiduje urząd zastępcy rektora, powołanie zastępcy wymaga również zatwierdzenia przez Ministra Oświaty.

4. Gdy z jakiegokolwiek powodu szkoła nie ma rektora, odpowiadającego warunkom ust. 2, ani zastępcy, odpowiadającego warunkom ust. 3, lub gdy rektor i jego zastępca nie mogą spełniać swych funkcji, wtedy Minister Oświaty na wniosek Rady Głównej powołuje tymczasowego rektora, który pełni funkcje do czasu, gdy rektor lub jego zastępca należycie powołani nie obejmą swoich obowiązków.

5. Jeżeli organizacja szkoły przewiduje urząd dziekana lub inaczej nazwanego kierownika wydziału lub studium specjalnego, w takim razie powołanie dziekana bądź kierownika wymaga zatwierdzenia Ministra Oświaty.

Art. 101. 1. Nauczyciele i pomocnicze siły naukowe w szkole wyższej niepaństwowej winny posiadać takie same kwalifikacje, jakich się wymaga od nauczycieli i pomocniczych sił naukowych w szkołach wyższych państwowych odpowiednich typów.

2. Statut szkoły wyższej niepaństwowej może przyznać nauczycielom i pomocniczym siłom naukowym takie same tytuły, jakie przysługują nauczycielom i pomocniczym siłom naukowym w szkołach wyższych państwowych.

Art. 102. 1. Obsadzenie stanowisk nauczycieli w szkołach wyższych niepaństwowych, jak również czasowe powierzenie pełnienia funkcji nauczycieli wymaga w każdym poszczególnym przypadku zatwierdzenia przez Ministra Oświaty za zgodą Rady Głównej.

2. Powoływanie pomocniczych sił naukowych dokonywa się w trybie przepisany przez statut. O każdym zamierzonym powołaniu właściwe organa szkoły zawiadamiają Ministra Oświaty, który w ciągu miesiąca od dnia zawiadomienia może sprzeciwić się powołaniu.

Art. 103. 1. Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej zatwierdza na wniosek właściwych organów szkoły programy i porządek studiów i egzaminów oraz ustala imienny skład komisji egzaminacyjnych.

2. Minister Oświaty może wyznaczać do komisji egzaminacyjnych swoich delegatów. Delegatowi służy prawo sprzeciwu przeciwko orzeczeniu komisji egzaminacyjnej. Sprzeciw rozstrzyga ostatecznie Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej.

3. Szkołom wyższym niepaństwowym może statut szkoły lub osobne zarządzenie Ministra Oświaty, wydane za zgodą Rady Głównej, przyznać prawo nadawania dyplomów zawodowych i stopni naukowych takich samych, jakie wydają szkoły państwowe analogicznych typów. W tym przypadku mają zastosowanie przepisy, wydane na podstawie art. 22 ust. 2 i art. 24 ust. 2.

Art. 104. Do szkół wyższych niepaństwowych mają zastosowanie przepisy art. 78 — 85, 91 i 92.

Art. 105. 1. Do szkół wyższych niepaństwowych stosuje się przepisy ust. 1 art. 8 i art. 14. Ponadto delegaci Ministra Oświaty mogą badać na miejscu funkcjonowanie szkoły, sprawdzać przestrzeganie obowiązujących przepisów i warunków, zezwolenia na założenie i prowadzenie szkoły.

2. Na żądanie Ministra Oświaty właściwe organa szkoły są obowiązane przedkładać mu wszelkie wyjaśnienia, dotyczące organizacji i funkcjonowania szkoły.

3. Ustalenie opłat szkolnych i taks egzaminacyjnych wymaga zatwierdzenia Ministra Oświaty.

Art. 106. Minister Oświaty za zgodą Rady Głównej może zarządzić zamknięcie szkoły, w części lub w całości, jeżeli stwierdzi, że

- szkół nie przestrzega obowiązujących przepisów lub postanowień statutu,
- brak warunków, od których uzależnione było udzielenie zezwolenia,
- poziom nauczania w szkole jest niewystarczający,
- nauczanie odbywa się w duchu szkodliwym dla Państwa albo organa szkoły nie przeciwdziałają skutecznie szkodliwym pod względem wychowawczym wpływom na słuchaczy.

Art. 107. W przypadkach, gdy w założeniu i prowadzeniu szkoły wyższej niepaństwowej zainteresowany jest także inny minister, Minister Oświaty działa w porozumieniu z tym ministrem.

D z i a ł IV.

SAMODZIELNE PLACÓWKI NAUKOWO-BADAWCZE.

Art. 108. 1. Samodzielne placówki naukowo-badawcze tworzy się w drodze rozporządzenia Rady Ministrów na wniosek Ministra Oświaty lub wspólny wniosek Ministra Oświaty i zainteresowanego ministra za zgodą Rady Głównej. Rozporządzenie to może placówce nadać osobowość prawną.

2. W tym samym trybie nadaje się placówce naukowo-badawczej statut, który ustala jej organizację i zakres działania.

Art. 109. 1. Kierownikami i samodzielnymi pracownikami placówek naukowo-badawczych mogą być tylko osoby, które wykazały się poważnym dorobkiem naukowym w danej dziedzinie wiedzy.

2. Kierowników placówek naukowo-badawczych mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Oświaty spośród kandydatów, zakwalifikowanych przez Radę Główną.

3. Samodzielnych pracowników naukowych placówek naukowo-badawczych powołuje Minister Oświaty spośród osób, zakwalifikowanych przez Radę Główną.

4. Pomocniczych pracowników naukowych powołuje kierownik placówki naukowo-badawczej. Przepis art. 73 ma tu odpowiednie zastosowanie.

D z i a ł V.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE
I PRZEJŚCIOWE.

Art. 110. 1. Przepisy niniejszego dekretu stosuje się do szkół wyższych i placówek naukowo-badawczych, utworzonych na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Organa szkół wyższych, powołane na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów, wykonują obowiązki, unormowane w niniejszym dekrete, do czasu powołania organów na podstawie przepisów niniejszego dekretu.

3. Do czasu wydania rozporządzeń i statutów przewidzianych w niniejszym dekrete, obowiązują w sprawach, które te rozporządzenia i statuty mają regulować, dotychczasowe przepisy ze zmianami wynikającymi z niniejszego dekretu.

4. Rada Ministrów na wniosek Ministra Oświaty ustali, które z instytucji, istniejących w chwili wejścia w życie niniejszego dekretu, są samodzielnymi placówkami naukowo-badawczymi, podlegającymi przepisom niniejszego dekretu. Przepis niniejszy nie odnosi się do instytucji wyłączonych spod działania niniejszego dekretu z mocy art. 116.

Art. 111. 1. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, na wniosek Ministra Oświaty, przedstawiony za zgodą Rady Głównej, ustali w ciągu roku od dnia wejścia w życie dekretu niniejszego, które z obecnie istniejących państwowych szkół akademickich zachowują osobowość prawną.

2. Do czasu wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, państwowe szkoły akademickie zachowują osobowość prawną.

3. Majątek państwowych szkół akademickich, które osobowości prawnej nie zachowują, przejdzie na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 112. 1. Szkoły wyższe i samodzielne placówki naukowo-badawcze, które z mocy dotychczas obowiązujących przepisów podlegają nadzorowi lub znajdują się w zarządzie innych ministrów poza Ministrem Oświaty, podlegać będą nadal tym ministrom z zachowaniem uprawnień Ministra Oświaty i Rady Głównej, przewidzianych w art. 16 zdanie 3 i 4.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wniosek przewidziany w art. 111 ust. 1 przedstawia właściwy minister.

Art. 113. 1. W okresie reorganizacji, który trwa 5 lat od chwili wejścia w życie niniejszego dekretu:

- 1) powołuje się rektorów, prorektorów, dziekanów i prodziekanów szkół akademickich spośród trzech kandydatów, przedstawionych na każde z tych stanowisk przez Radę Główną;

- 2) profesorowie i docenci etatowi, mogą być zwalniani i przenoszeni z jednej szkoły do innej, na katedry odpowiadające ich specjalności, przy czym właściwe są władze powołane do mianowania, które działają w trybie, przepisany przy mianowaniu.

2. Przepis ust. 1 pkt 1 niniejszego artykułu stosuje się również do szkół nowo zakładanych w ciągu 5 lat od chwili założenia.

Art. 114. Szkoły wyższe niepaństwowe, działające na podstawie dotychczasowych przepisów, winny w ciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego dekretu przedłożyć Ministrowi Oświaty wnioski i dane, przewidziane w niniejszym dekrete, w celu dostosowania ich organizacji do przepisów niniejszego dekretu, a to pod rygorem zamknięcia szkoły.

Art. 115. 1. Do czasu wydania osobnych przepisów o stosunku służbowym pracowników naukowych i nauczycielskich w szkołach wyższych i w placówkach naukowo-badawczych, stosunki służbowe rektorów, profesorów, zastępców profesorów, nauczycieli przedmiotów pomocniczych i pomocniczych sił naukowych w szkołach wyższych zawodowych oraz nauczycieli przedmiotów pomocniczych w szkołach wyższych akademickich, o ile osoby te nie pozostają w stosunku umownym, normują:

- a) ustawa z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. z 1932 r. Nr 104, poz. 873) wraz z późniejszymi zmianami, z wyjątkiem przepisu art. 80 ust. 2 pkt 1;

- b) ustawa z dnia 28 kwietnia 1938 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w państwowych przemysłowych szkołach nieakademickich (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 277),

— ze zmianami wynikającymi z niniejszego dekretu.

2. Moc obowiązującą ustawy z dnia 28 kwietnia 1938 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w państwowych przemysłowych szkołach nieakademickich (Dz. U. R. P. Nr 32 poz. 277) ze zmianami wynikającymi z niniejszego dekretu, rozciąga się na wszystkie państwowe wyższe szkoły zawodowe.

Art. 116. Postanowienia niniejszego dekretu nie dotyczą szkół artystycznych, instytucji i szkół organizowanych dla celów wojskowych oraz instytutów, organizowanych dla celów rozwoju produkcji przemysłowej, tudzież Instytutu Gospodarstwa Narodowego.

Art. 117. Osobne przepisy uregulują sprawę planowania i finansowania badań naukowych.

Art. 118. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Oświaty i innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 119. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

2. Równocześnie tracą moc obowiązującą — z zastrzeżeniem wynikającym z art. 116 niniejszego dekretu:

- 1) ustawa z dnia 15 marca 1933 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. z 1938 r. Nr 1, poz. 6) wraz z późniejszymi zmianami,
- 2) art. 51, 52 i 53 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 389) wraz z późniejszymi zmianami,
- 3) ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o prywatnych szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 13, poz. 89),
- 4) dekret z dnia 24 maja 1945 r. o utworzeniu wstępnego roku studiów w szkołach wyższych (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 122),
- 5) art. 2 pkt 4 i art. 5 dekretu z dnia 16 listopada 1945 r. o zmianie przepisów dotyczących szkół akademickich i stosunku służbowego profesorów i pomocniczych sił naukowych tych szkół (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 313),
- 6) wszelkie inne przepisy w sprawach, unormowanych niniejszym dekretem.

Prezydent Rzeczypospolitej:

Bolesław Bierut

Prezes Rady Ministrów:

Józef Cyrankiewicz

Minister Oświaty:

Stanisław Skrzyszewski

Minister Obrony Narodowej:

Michał Żymierski
Marszałek Polski

Minister Spraw Zagranicznych:

w z. *Stanisław Leszczycki*

Minister Administracji Publicznej:

Edward Osóbka-Morawski

Minister Ziem Odzyskanych:

Władysław Gomułka

Minister Bezpieczeństwa Publicznego:

Stanisław Radkiewicz

Minister Skarbu:

Konstanty Dąbrowski

Minister Sprawiedliwości:

Henryk Świątkowski

Minister Przemysłu i Handlu:

Hilary Minc

Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:

w z. *Stanisław Kowalewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

Kazimierz Rusinek

Minister Kultury i Sztuki:

Stefan Dybowski

Minister Żeglugi:

Adam Rapacki

Minister Leśnictwa:

Bolesław Podęworny

Minister Komunikacji:

w z. *Wincenty Jastrzębski*

Minister Poczty i Telegrafów:

Józef Putek

Minister Zdrowia:

w z. *Bogusław Kozusznik*

Minister Odbudowy:

w z. *Juliusz Zakowski*

Minister Apropowizacji:

Włodzimierz Lechowicz